

Fiskirannsóknarstofan

Leiting eftir sild við M/S Saksaberg

25. jan. – 4. feb. 1998

&

19. jan – 27. jan. 1999

FRS smárit 99/03

Leiting eftir sild við M/S Saksaberg

Túrfrágreiðing

Tíðarskeið: 25/1 - 4/2 1998

Við fyri FRS: Kristian Zachariassen.

Endamál: Endamálið við túrinum var at leita eftir sild eystan fyri Føroyar, nú bátar hava fingið sild við nót eystan fyri Sandoyarbankan. Mest sannlíkt er at tað er sama sild, sum er at fáa norðan fyri Føroyar um summarið.

Til royndina var M/S Saksaberg leigaður og farið var av Vági 25/1 1998.

Útgerð og frammferðarháttur: M/S Saksaberg er útgjörður við tveimum asdicum. Tann eini sendur lágan frekvens og hann verður nýttur at leita langt við. Hin asdicurin sendir høgan frekvens og hann verður nýttur at leita stutt við. Hesin gevur betri upploysing, men ber ikki so langt. Eisini vórðu ekkoloddini nýtt at leita við. Tey sendu somuleiðis há- og lág frekvensir.

Asdicurin, sum sendi lágan frekvens, leitaði allatíðina á 0 - 1750 m. Tó varð hann í lötum settur á aðrar avstandir, t.d. 2500 m ella 1200 m. Tiltið (vertikali vinkulin) var 0°, um nakað var í sjónum 1°, tvs. hann leitaði vannrætt út í sjógvin. Horisontali vinkulin var 75° í hvørt borðið. Tann háfrekventi stóð ikki so fast á nøkrum avstandi. Hann varð meira nýttur at senda niðureftir við. Oftast sendi hann ca 20° niður og ein avstand uppá ca. 0 - 400 m.

Sild skrivar altíð á lágfrekventum ekkoloddi/asdic. Um tað er ein tøtt torva, kann hon eisini skriva á tí háfrekventa ekkoloddinum/asdicinum. Øvðugt, um tað bert skrivar á teimum háfrekventu tólunum, kann við vissu sigast, at tað ikki er sild sum er at síggja. Makrelur skrivar oftast bert á teim háfrekventu tólunum.

Ferðin, sum leitað varð við, var 8 - 9 míl. Tó varð ferðin nakað minni, um vindurin var ímóti. Leitað varð eystan fyri Føroyar, frá 61°25N og norður á 63°N. Kort 1 vísir, hvar leitað hevur verið.

Úrslit: Leitað varð víða eystanfyri og mest var at síggja eystur av bankunum. Vit sóu nakrar torvur og kastað varð eftir tveimum av teimum. Vit sóu eisini smærri torvur, sum annaðhvørt stóðu ov djúpt ella fóru sundur tá skipið nærkaðist teimum. Annars var væl at síggja, viðhvørt nógv, eystur av bankunum og niður á umleið 150 fv. dýpi.

Sum nevnt varð kastað eftir tveimum torvum. Tann fyrri, sum kastað varð eftir, máldi ca. 200x200x37m (l x b x h). Hon var mett at vera ca. 150 tons, men vit fingur bert ca. 70 tons burturúr. Tann seinna torvan, sum kastað varð eftir, máldi ca. 100x100x61m (l x b x h). Hon gav ca. 75 tons. Hesa torvuna fingur vit alla sum hon var.

Prøvar vórðu frystir frá báðum torvunum, umframt at 200 sildir vórðu mátaðar, kynjaðar og einkult vigaðar (bert seinna kastið). Á flestu sildunum varð búningarstigið sett til 3. Varisliga mett var miðallongdin umleið 34 cm og miðalvektin umleið 350 gr.

Tosað varð við nakrar bátar, sum royna við botntroli. Eingin av bátunum hevði sæð sild í trolinum, tá teir høvdu verið heilt grunt, men úti í kantinum høvdu teir fingið sild í trolið.

Mynd 1 vísir, hvar leitað varð og hvar torvur/skrivt vóru at síggja. Mynd 2 vísir, hvar leitað varð.

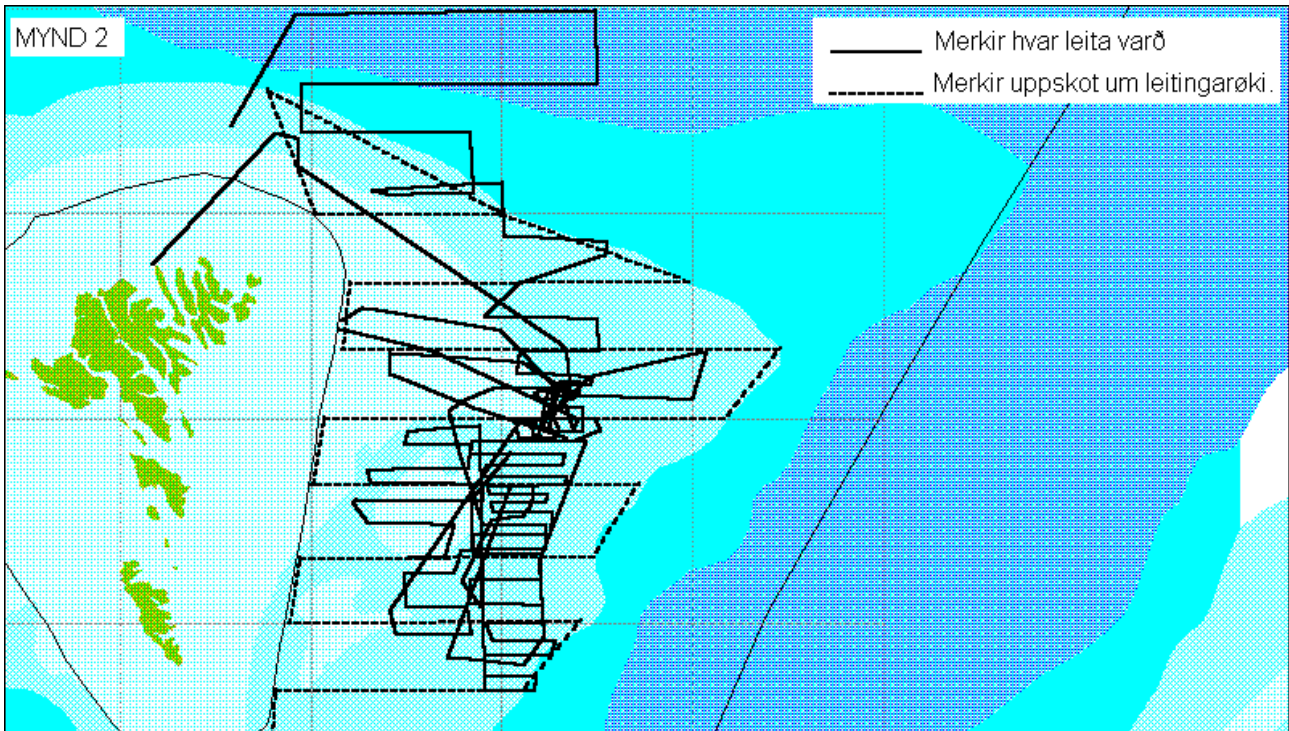
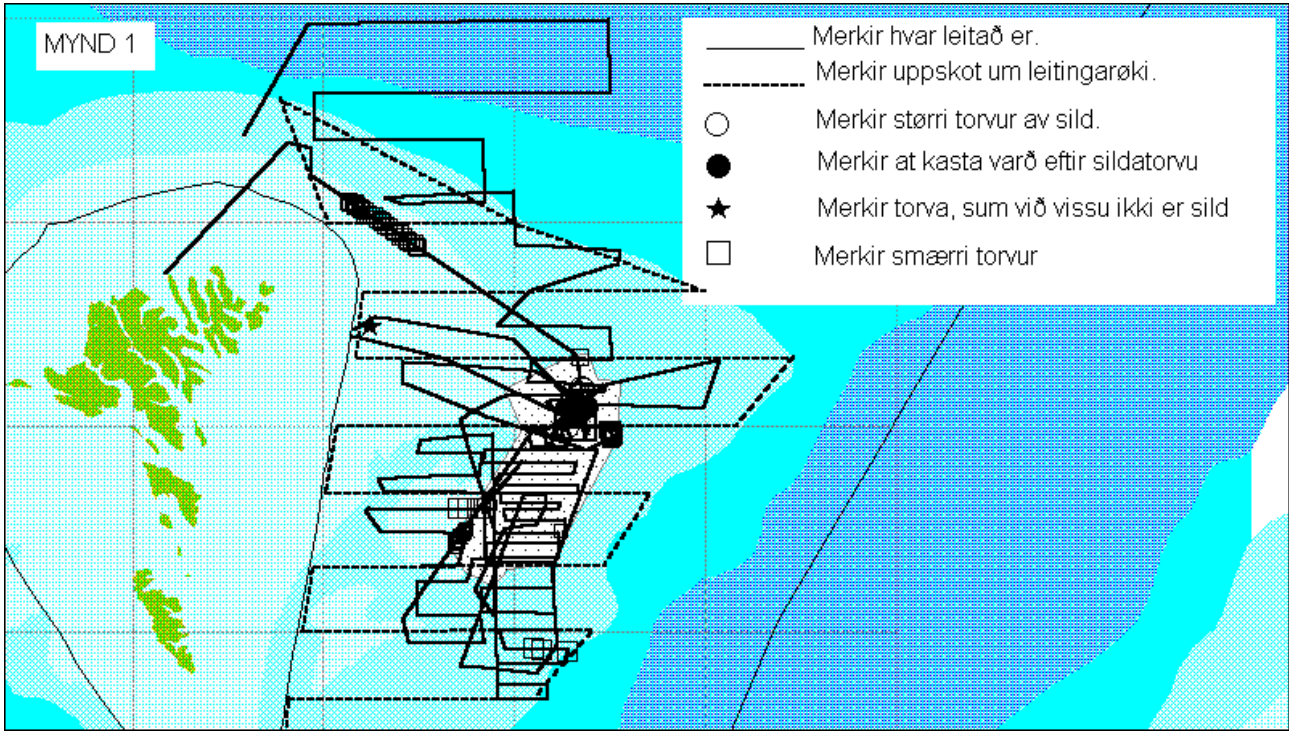
Mynd 3 vísir, hvar mest var at síggja á ekkolodddinum av skrivt, sum skiparin sigur helst er sild, og hvar torvur eru sæddar.

Veðrið: Tað vóru vánalig sildalíkindi tað mesta av tíðini. Nógv høgætt og viðhvørt væl av vindi. Sild er sera torfør at fáast við, tá hugsað verður um veðrið. Um tað er høgætt ella nógvur vindur, samlar hon seg ikki í torvur og tí kann ikki kastast eftir henni.

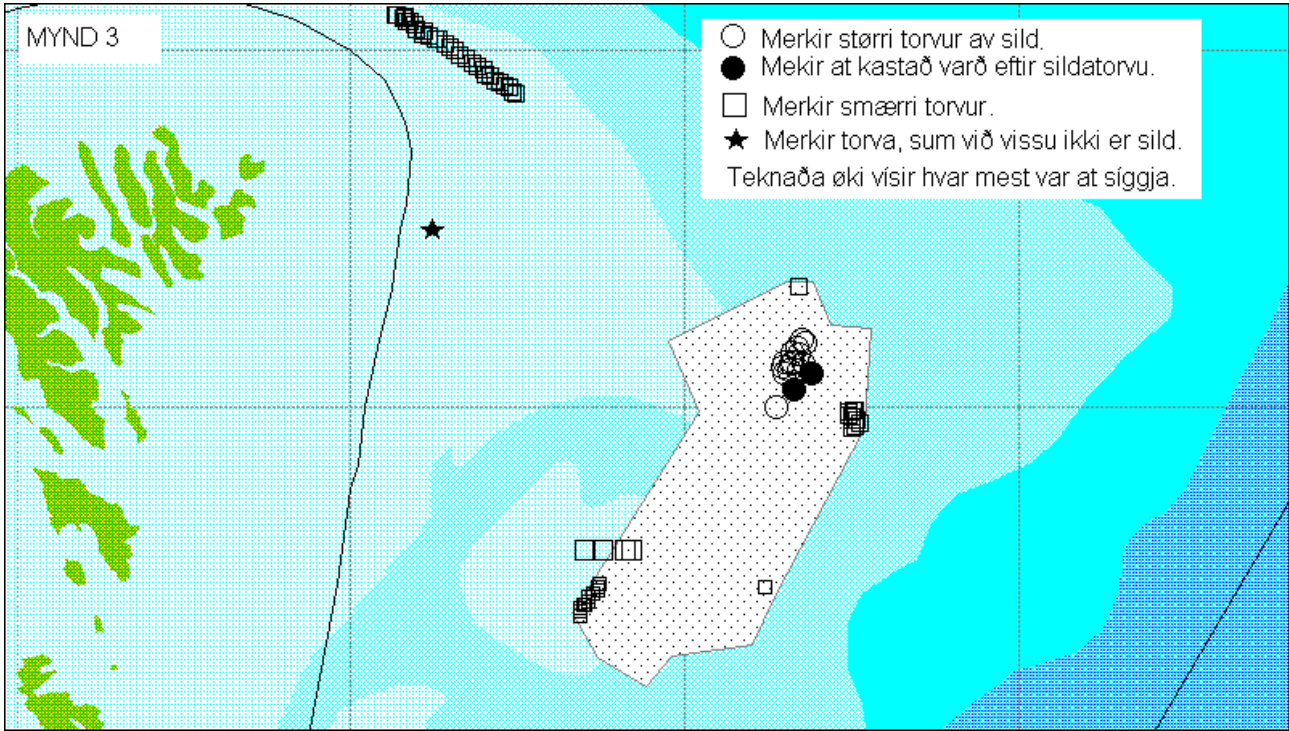
Niðurstøða: Skiparin og undirritaði meta, at nakað av sild er eystan fyri Føroyar. Tó er tað ikki soleiðis at alt havið eystanfyri kókar av sild. Tað einu náttina, tað vóru góð sildalíkindi, sóu vit 14 torvur á einum lítlum øki í eystara kanti á Nólsoyar-/Fugloyarbanka. Hesar torvur vóru millum 50 og 150 tons. Tilsamans vóru tær gott 1000 tons. Hetta er sjálvandi bert ein partur av allari sildini, sum er til. Tað kann vera at sildin hevur samlað seg á øðrum økjum eisini hesa náttina.

Tað vísir seg, at sildin, í øllum førum tað mesta av henni, ikki er uppi á sjálvum bankunum, men er eystur av teimum. Høvdu veður umstøðurnar verið betri, er einki at ivast í, at fleiri torvur høvdu verið at sæð. Tá veðrið var sum tað var við nógvari høgætt og oftani nógvum vindi, samlar sildin seg ikki saman, men gongur meir ella minni spjødd nigarlaga í sjónum.

Annars er at siga at samstarvið við skipara og manning var sera gott.

MYND 3

Leiting eftir sild við M/S Saksaberg

Túrfrágreiðing

Tíðarskeið 19/1 – 27/1 1999

Við frá FRS.: Kristian Zachariassen

Endamál: Endamálið við túrinum var at leita eftir sild eystanfyri Føroyar. Fólk frá Fiskirannsóknarstovuni var við fyri at taka prøvar, føra dagbók og annars at eygleiða. Fiskirannsóknarstovan hevði ikki leigað Saksaberg, og tí avgjörði skiparin sjálvur hvar leitað varð og hvussu leitað varð.

Reiðskapur: Saksaberg er útgjörður, sum ein vanligur nótabátur eigur at vera, við allari vanligari útgerð. At leita við hevur hann 2 ekkolodd, sum bæði senda høgan og lágan frekvens. Tey vístu frá vatnskorpunum og niður á botn. Umframt ekkolod hevur hann 2 asdicar. Ein, sum sendur lágan frekvens (26 HZ), sum vanliga leitaði millum 0 og 3000 m. Tiltið, (vatnrætti vinkulin) var vanliga 5°. Hesin verður nýttur at leita eftir sild við. Hin asdicurin sendur høgan frekvens og hann leitaði vanliga millum 0 og 500 m og tiltið var 14°.

Um túrin: Farið var umborð týsdagin 19/1 kl 1200, men trupulleikar vóru við maskinuni so, ikki varð farið avstað beinanveg. Óvist var hvussu stórir feilurin var, so alt manskapið var umborð til hósdagin 21/1 uttan at loyst varð frá kai. Tá fóru allir heim at bíða til skipið var klárt.

Leygardagin tann 23/1 var farið umborð aftur og tá varð loyst beinanvegin kl 1200 og leiðin sett eystur um at leita eftir sild.

Leitað var mest eystur av bankunum eystanfyri, men eingin sild var at síggja. Veðrið var av tí besta allan túrin, fyri tað mesta undir 5 m/s, men tað var høgætt tað mesta av tíðini og tað er ring sildaætt. Komið var aftur mikudagin 27/1.

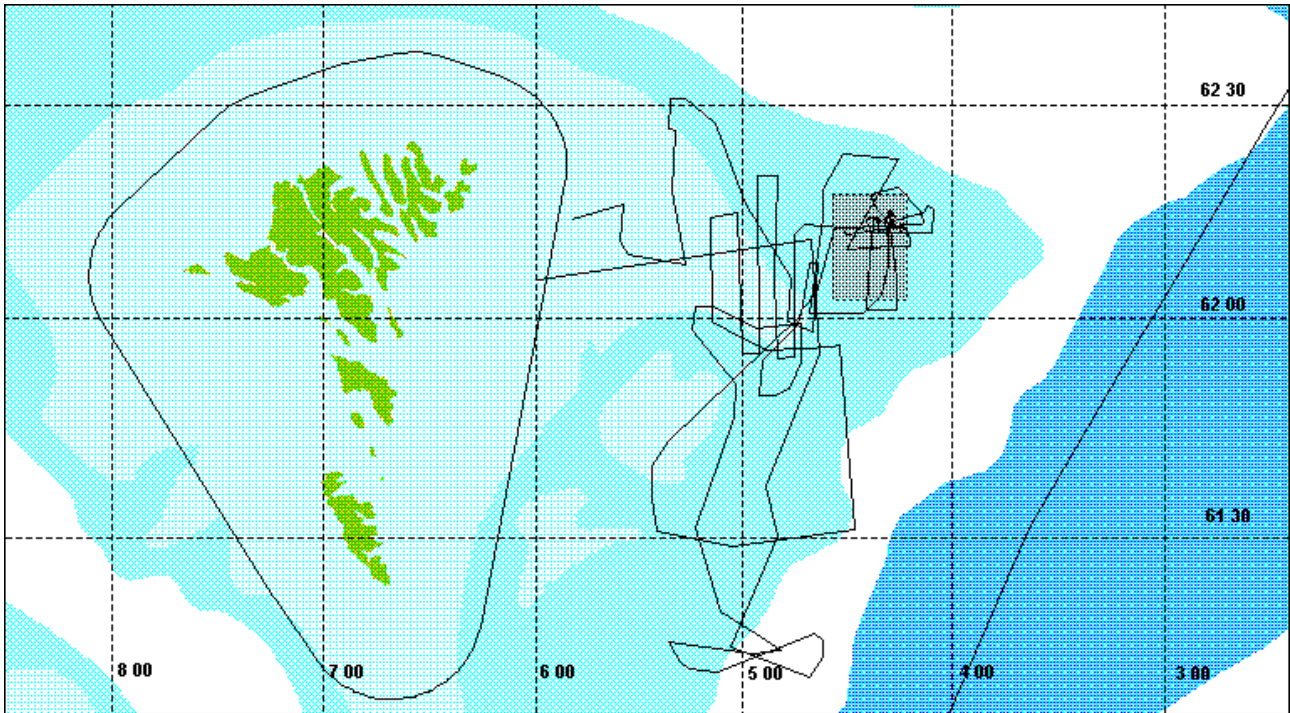
Prøvataking: Eingir prøvar vórðu tiknir. Ætlanin var at taka prøvar úr nótni, soleiðis at roðsla var á sildini, men eingin sild var at fáa.

Fyribils úrslit ella endalig úrslit: Hjalagda kortið vísir hvar leitað var. Fragast var at síggja eystur av Fugloyar-/ Nólbankanum, vanliga kallað eysturi á slættanum. Á kortinum er hetta øki skraverað. Henda skrivtin kundi verið sild, men tað vóru ikki torvur og var bert at síggja niðarlaga í sjónum, frá botni og upp á 100 fv. Annars var lítið at síggja, bert ein veik lind á ca 100 fv og støv niðiri við botn.

Vit høvdu samband við fleiri par- og lemmatrolarar, og teir søgdu seg allir fáa nakrar stórar sildir í hvørt hál úti í kantinum. Inni á bankunum fingu teir onga sild. Fleiri høvdu eisini fingið makrel í úti í kantinum. Á Munkagrunninum fingu bátar bert onkra hendinga sild í tá teir vóru í sunnara kanti, men tað var einki at tosa um.

Viðmerkingar: Finnur Fríði var og leitaði fyrr í januar og hann gjørði 2 fylgjandi túrar uppa ca. 40 tons og 100 tons. Royndir vóru tiknar av hesi sildini og tað vísti seg at meginparturin var byrjaður at búnast (stig 3) meðan nakrar fáar vóru fullar av rognum.

Í januar 1998 varð Saksaberg leigaður at leita eftir sild. Tá var meira at síggja og kastað varð 2 ferðir. Veiðan var 160 tons av sild tilsamans. Royndir, sum vórðu tiknar av hesi sild vístu tað sama sum í ár.

Kortið vísir hvar leitað varð. Tað myrka økið vísir hvar frægast varð at síggja.